Felsefe, Mantık ve Argümantasyon · Etkinlik Föyü

Ad Soyad: .....
Sınıf / No: .....

Etkinlik 1 · Önerme mi, değil mi?

Önerme olanları işaretle. Önerme olanların olumlu mu olumsuz mu olduğunu, birden fazla yargı içeriyorsa bileşik olduğunu yaz.

1. Kapıyı kapat.	
2. Bir hafta altı gündür.	
3. Yarın kar yağacak mı?	
4. Ay, Dünya'nın uydusudur.	
5. Keşke yanımda olsan.	
6. Hava yağmurlu değildir.	
7. Ahmet ve Gülseren çalışkandır.	
8. Lütfen sessiz olun.	

Etkinlik 2 · Hangi ilke?

Her örneğin aklın hangi ilkesine dayandığını yaz.

1. "İnsan, insandır."	
2. "Bütün kuşlar kanatlıdır." doğruysa "Bazı kuşlar kanatlı değildir." doğru olamaz.	
3. "Evren ya vardır ya yoktur."	
4. "Bütün balıklar solungaçla solunum yaptığından hamsinin de solungaçları vardır."	

felsefesinifi.com

Etkinlik 3 · Akıl yürütme dedektifi

Her metindeki akıl yürütme türünü (tümdengelim, tümevarım, analoji) yaz ve gerekçesini bir cümleyle açıkla.

1. "Suç işleyen herkes cezalandırılır." A kişisinin suç işlediği sabittir; A cezalandırılacaktır.	
2. Bugüne kadar tanıdığım herkes kendi çıkarını korudu; insan çıkarını korumak için yaşayan bencil bir varlıktır.	
3. Yerdeki düzenli saatin bir saatçisi vardır; evren de düzenlidir, öyleyse onun da bir tasarımcısı olmalıdır.	
4. Dün, önceki gün ve ondan önceki gün hava kararınca yağmur yağdı; demek ki hava kararınca her zaman yağmur yağar.	
5. "Bütün bitkiler fotosentez yapar." Çınar bir bitkidir; çınar da fotosentez yapar.	
6. Norveç ve İsveç'te hava soğuktu; Danimarka'ya hiç gitmedim ama orada da öyledir.	

Etkinlik 4 · Safsata avı

Her örnekteki safsata türünü bul ve gerekçesini tek cümleyle yaz.

1. Bir kitabın çok satanlar listesinde on hafta kalmasından yola çıkarak mutlaka iyi bir kitap olduğu sonucuna varmak.	
2. Bir diş macununun içeriği göz ardı edilerek yalnızca bir diş hekimi önerdiği için en iyisi olduğunu iddia etmek.	
3. Yeni kiracı taşındıktan sonra musluk bozulunca hiçbir kanıt olmadan bunu kiracıya bağlamak.	
4. Kendisine yapılan eleştiriyi, eleştireni nankörlükle suçlayarak reddetmek.	
5. Buzulların çoğu erirken büyüyen tek bir buzulu gösterip küresel ısınmanın olmadığını savunmak.	
6. Doktor teşhis koyarken kitaba bakıyor diye öğrencinin de sınavda kitaba bakabilmesi gerektiğini savunmak.	

Etkinlik 5 · Argümanı çözümle

Argümanın öncüllerini P1, P2 olarak, sonucunu C olarak yaz. Sonuç öncüllerden zorunlu olarak çıkıyor mu?

1. "Köyde kışın yoğun kar yağışı nedeniyle insanlar evlerinden çıkmakta zorlanır. Kar temizleme makineleri karı hızlı ve etkili biçimde temizler. Bu nedenle her evin önüne kar temizleme makinesi yerleştirilirse köy halkı kış aylarında daha rahat hareket eder."	

felsefesinifi.com

Etkinlik 6 · Hangi görüş?

Her ifadenin düşünme ve dil üzerine üç görüşten hangisine yakın olduğunu yaz.

1. "Kelimesi olmayan bir düşünce de olmaz."	
2. "Dil, düşünceyi yalnızca ifade etmeye ve paylaşmaya yarar."	
3. "Ne düşünme dile ne de dil düşünmeye eşitlenebilir; ikisi birbirini besler."	

felsefesinifi.com

Cevap Anahtarı

Etkinlik 1 · Önerme mi, değil mi?

1. Önerme değil (emir)
2. Önerme · olumlu (yanlış ama önerme)
3. Önerme değil (soru)
4. Önerme · olumlu
5. Önerme değil (dilek)
6. Önerme · olumsuz
7. Önerme · olumlu · bileşik (ve)
8. Önerme değil (emir)

Etkinlik 2 · Hangi ilke?

1. Özdeşlik
2. Çelişmezlik
3. Üçüncü hâlin imkânsızlığı
4. Yeter-sebep

Etkinlik 3 · Akıl yürütme dedektifi

1. Tümdengelim (genel yargıdan özel sonuca)
2. Tümevarım (tek tek olaylardan genellemeye)
3. Analoji (benzerlikten hareketle)
4. Tümevarım (tek tek olaylardan genellemeye)
5. Tümdengelim (genel yargıdan özel sonuca)
6. Analoji (benzerlikten hareketle)

Etkinlik 4 · Safsata avı

1. Popülerliğe başvurma
2. Otoriteye başvurma
3. Nedensellik hataları
4. Adam karalama
5. Cımbızlama
6. Yanlış analoji

Etkinlik 5 · Argümanı çözümle

1. P1: Köyde kışın yoğun kar yağışı nedeniyle insanlar evlerinden çıkmakta zorlanır. · P2: Kar temizleme makineleri karı hızlı ve etkili biçimde temizler. · C: Her evin önüne makine yerleştirilirse köy halkı kışın daha rahat hareket eder. · Tartışma: her eve bir makine konmasının uygulanabilirliği öncüllerde yok; aradaki varsayımı sınıfta konuşun.

felsefesinifi.com

Etkinlik 6 · Hangi görüş?

1. Dil ile düşünme özdeştir
2. Dil, düşünmeden bağımsız bir araçtır
3. Dil ile düşünme birbirini etkiler

felsefesinifi.com